

De weg van vrede 3 – De vredevorst (1) – tweede advent

Kerntekst: Jesaja 8:21-9:6

- Lezing: Jesaja 8:21-9:6

²¹Moedeloos en hongerig zullen de mensen door het land zwerven. Ze zullen honger lijden en in hun woede de koning en hun God vervloeken. Ze kijken omhoog ²²Of staren naar de grond, maar overal heerst verstikkende duisternis; donker en somber is het, nacht overal. ²³En wie daardoor omsloten wordt, zal niet ontkomen.

Zoals het land van Zebulon en Naftali
in het verleden smadelijk bejegend is,
zo wordt weldra eer bewezen aan de kuststreek,
het land aan de overkant van de Jordaan
en het domein van andere volken.
¹Het volk dat in duisternis ronddoelt
ziet een schitterend licht.
Zij die in het donker wonen
worden door een helder licht beschenen.
²U hebt het volk weer groot gemaakt,
diepe vreugde gaf U het,
blijdschap als de vreugde bij de oogst,
zij jubelen als bij het verdelen van de buit.
³Het juk dat op hen drukte,
de stok op hun schouder, de staf van de drijver,
U hebt ze verbrijzeld, zoals Midjan destijds.
⁴Iedere laars die dreunend stampte
en elke mantel die doordrenkt is van bloed,
ze worden verbrand,
ze vallen ten prooi aan het vuur.
⁵Een kind is ons geboren,
een zoon is ons gegeven;
de heerschappij rust op zijn schouders.
Deze namen zal hij dragen: Wonderbare raadsman,
Sterke God, Eeuwige vader, Vredevorst.
⁶Groot is de heerschappij en zonder einde de vrede
voor de troon van David en voor zijn koninkrijk;
ze zijn gegrondvest op recht en gerechtigheid
en staan vast voor altijd en eeuwig.
De HEER van de hemelse machten
brengt dit in zijn vurige liefde tot stand.

Preek

We lezen het in de krant, zien het op de socials, in actualiteitenprogramma's of in journaals. Altijd zijn er wel ergens in de wereld vredesonderhandelingen. Afgelopen week sprak een delegatie van de Verenigde Staten eerst met Oekraïne en de EU, om vervolgens met Rusland in

gesprek te gaan. In Qatar onderhandelen Israël en Hamas over de tweede fase van het bestand. Maar het blijkt elke keer weer onmogelijk om echte vrede te bewerken.

Want een wapenstilstand is nog geen vrede. En ook als er veiligheidsgaranties nodig zijn is het geen echte vrede. Echte vrede bestaat er uit dat iedereen recht wordt gedaan, dat er oprechte verzoening is en dat je het leven kunt vieren, dus feest. Recht, verzoening, feest. Dat is vrede. Shalom. Leven dat volledig toe bloei komt. Nou, die vrede is zelfs in onze Nederlandse context zonder grote conflicten toch nog ver te zoeken.

En dan is hier Jesaja die zo'n vrede belooft. Hoe dan?

Dat is ook het thema:

Slide: Vrede, hoe dan?

Slide: Licht tegenover donker

Lieve mensen, het slaat natuurlijk nergens op. Dat we op 25 december Kerst vieren. Jezus is waarschijnlijk in de zomer geboren. Maar op de een of andere manier is 25 december uit de hoge hoed getoverd. Je kunt op internet genoeg vinden hoe dat zo gekomen is. Ik vind het een gouden greep.

Op het Noordelijk halfrond is dat namelijk de donkerste tijd. Maar wel net na de kortste dag. Het begint weer lichter te worden. We hebben het duister gehad. En Kerst is een feest van licht in het donker.

En donker is het in de tijd van Jesaja. Hij beschrijft dat ook. (voorlezen vers 21-23a) Pffff. Je wordt er moedeloos van. En waar bestaat die duisternis dan uit? Nou, dat zie je in het vervolg. De eerste gebieden van Israël zijn door de Assyriërs veroverd. Geplunderd. Mensen gedepoteerd. De stamgebieden van Zebulon en Naftali. Het is veroverd en Assyrië heeft er drie provincies van gemaakt: de Kuststrook, Transjordanië en Galilea van de heidenen. Daar heeft Jesaja het over. (voorlezen vers 23b) Dat is dus in die tijd het donkerste donker. Chaos. Ontredding. Beelden van Gaza. Of Oekraïne na een raketaanval.

En dan zegt God: laat er licht zijn! (Gen.1:3) Zoals bij de schepping. Het volk dat in duisternis ronddoelt ziet een schitterend licht. In de chaos en paniek, in het diepste donker van dood en verderf spreekt God opnieuw scheppende woorden. Het begint klein. Alleen maar licht. Maar één klein vlammetje maakt dat duister geen duister meer is. Dat is een prachtige eigenschap van licht. Het hoeft maar héél weinig te zijn om toch het donker op te heffen.

Het volk doolt rond. Geen richting. Waar moet je het zoeken? Oorlog en dreiging. Laat er licht zijn! En er was licht. Vervolgens gaat God de hele kosmos aankleden. Om het een woonplaats te laten zijn van de mens. En dat is wat God weer gaat doen. Herschepping. Vanuit het kleine begin van een kerstlicht gaat de Schepper de kosmos opnieuw vormgeven, zo zou je kunnen zeggen. Het donker verdwijnt. Licht als oriëntatiepunt op de weg van vrede.

Slide: Vreugde tegenover druk

Hoe denken we vandaag de dag dat we vrede kunnen bewerken? Wat je ziet is: druk. Dreiging. Met sancties. Met wapens. Dat de druk zo hoog wordt dat je wel onderhandelen *moet*. Maar, zoals gezegd: het geeft geen blijvende vrede. Geen shalom.

Dat dachten ze in de tijd van Jesaja wel. Chiel zal daar volgende week denk ik meer over zeggen, maar Israël probeert bondjes te sluiten met grote machtige rijken met veel wapens en een groot leger. Maar dat komt tegen een prijs. Ze leven onder druk van hoge belastingen en onder de dreiging van gewapend geweld als ze die niet kunnen betalen. Dat waarvan we *dén*ken dat het vrijheid geeft. Uiteindelijk blijkt dat onderdrukkend en verslavend.

Jesaja beweegt juist *weg* van de druk. Hij profeteert dat al die kracht en macht uiteindelijk niet het laatste woord zullen hebben. De brallende krachtpatsers met hun wapens en sancties. De eisende 'geluksbrengers' die je uiteindelijk verlaafd willen maken. Ze beloven van alles, maar uiteindelijk verlies je je vrijheid. Kortstondige blijdschap misschien. Jesaja beweegt er van weg.

Hij heeft het over diepe vreugde. Uiteindelijk zal al het verslavende kapot gaan. Onderdrukking zal geen stand houden. Dreiging heeft niet het laatste woord. Diepe vreugde belooft God. Zoals bij bevrijding na een oorlog. Of zoals wanneer de oogst binnen is na een tijd van hard werken. Beelden uit die tijd. Als je werkelijk vrij bent. Dan is het tijd voor festivals en feest. Uitgebreid genieten zonder dat je de volgende dag vroeg op moet. Dat zal toch wat zijn. Geen *ratrace* meer naar geluk, want het wordt je in de schoot geworpen.

Maar dan blijft de vraag: hoe dan? Hoe wil God die vrede, die shalom bewerken? Nou, door een kind.

Slide: Kind tegenover kracht

Wat heb je nou aan een kind? Een kind kan ontwapenend zijn, zeker. Maar echte blijvende invloed? Ja, daarvoor moet je toch sterke leiders en grote mannen hebben. Natuurlijk liever vrouwen, maar zo werkt het vaak niet, helaas. Sterke leiders zijn nodig dus. Zou God daarin meegaan? In dat patroon? Nee: God belooft een kind. Het offensief van God tegen Trump, Putin en Xi. Tegen Augustus, Dzejngis Khan en Hitler. De tegenkracht tegen *Meta, Nvidia en Google*. Het antwoord op alle onderdrukking is een kind.

En zeker, dat kind groeit op. Wonderbare raadsman, dat betekent dat Hij *wijs* is. Sterke God, dat betekent dat Hij *krachtig* is. Eeuwige vader, dat betekent dat Hij *zorgzaam* is. Zo is dat kind de Vredevorst. Maar God begint als oplossing van alle duisternis en onderdrukking met iets kleins en kwetsbaars. Een kind.

Dat is de stijl van zijn koninkrijk. God die kind wordt. Leren lopen. Leren praten. Als begin van verlossing en vrede. En dat is moeilijk voor ons. Dat vraagt namelijk vertrouwen. Als het donker is en je geen hand voor ogen ziet. Als druk en macht de overhand lijken te hebben. Dat Gods antwoord dan een kind is. En dat doet God heel vaak zo.

Wij willen graag meer zekerheid. Meer garanties. Controle. Ik in ieder geval wel. Kijk, we weten dat Gods beloften sterk zijn. In Jesaja's tijd moest je nog maar afwachten. God had zich ook toen al wel bewezen in het verleden. Maar als een deel van het land al door vijanden veroverd is. En

verwoest. Als dat ook dreigt voor wat nog over is. Als Jesaja dan óók nog eens zegt dat het nog donkerder zal worden. Hoe kun je dan vertrouwen? Wat heb je dan in vredesnaam aan een kind?

Maar wij hebben nóg veel meer van Gods daden meegekregen. Na Kerst werd het kind groot. En het werd Goede vrijdag, Pasen en Pinksteren. In getuigenissen krijgen we soms wonderen mee, die ook *na* de Bijbelse tijd plaatsvonden. God bewijst zich keer op keer. Dus wij weten meer dan in de tijd van Jesaja. En toch ... elke keer weer vraagt Hij vertrouwen. Als dit de weg naar vrede is. Naar een toekomst vol van hoop. Dan moeten wij die weg ook bewandelen.

Nog te vaak mikken wij op zekerheden. We willen resultaten zien. En daar op sturen. Beleid, ook in de kerk. De goede woorden. De goede plannen. Zo veel mogelijk garantie op resultaat. Je kunt zomaar jaloers kijken naar kerken die het allemaal goed voor elkaar hebben. Terwijl het bij ons soms best wat houtje touwtje is. En jouw persoonlijke wervingskracht valt ook nogal tegen. Het BuitenGewoon project maakt kleine stapjes en vraagt veel geduld. Gods boodschap in Jesaja is: staar je niet blind op kleinheid. Maar wijs juist de hoopvolle signaaltjes bij elkaar aan.

Wat is er kwetsbaarder dan een kind? Maar juist zo wil God vrede brengen. En dat zie je dus overal in de Bijbel. Ik hoor regelmatig politici die wél willen dat de Joods-Christelijke waarden terugkomen in Nederland. Maar die de kracht van zwakheid, die Jezus laat zien, juist verfoeien. Terwijl dat de weg van het koninkrijk is. Ja, als Jezus op Golgota wordt geslachtofferd, dan is juist dát het moment van vergeving en verzoening. Bepalend voor vrede. Dát is de weg. Op zoveel plekken in de Bijbel komt dat terug. Kerst herhaalt zich in de boodschap dat jij je andere wang moet toekeren. Dat juist als jij zwak bent, dat God dan de ruimte krijgt om door jou heen te werken. Paulus moest dat leren. En hij schrijft het ook ergens op:

Slide: ²⁷Maar wat in de ogen van de wereld dwaas is, heeft God uitgekozen om de wijzen te beschamen; wat in de ogen van de wereld zwak is, heeft God uitgekozen om de sterken te beschamen; ²⁸wat in de ogen van de wereld onbeduidend is en wordt veracht, wat niets is, heeft God uitgekozen om wat wél iets is teniet te doen. (1 Korintiërs 1)

Groot zal de heerschappij zijn, schrijft Jesaja. En wij weten hoe Jezus uiteindelijk aan de macht komt. Door te sterven aan een kruis. Zo onttroont Hij de machten. Liefde tot het uiterste. Dat is letterlijk ontwapenend. En dat is Gods stijl.

Vandaar dat Jesaja een kind aankondigt. En vreugde. En licht. En dan is het mooi dat we Kerst vieren als het op zijn donkerst is. We weten uit ervaring dat het lente gaat worden. Zo mogen we er op vertrouwen dat Gods beloften in dit kind waarheid worden. In die verwachting mogen we leven. En iedere daad van hoop is een voorbode van de vrede die komt.

Amen